

Spis treści

Contents	13
Wprowadzenie	17

Część I

Perspektywa protestancka i katolicka w ujęciu komparatystycznym

Rozdział 1. Religijne czynniki percepcji buddyzmu tybetańskiego	25
Wczesne próby komparatystyczne: tradycja katolicka i buddyzm	25
Chrześcijańskie studia komparatystyczne XIX i XX wieku: konfrontacja koncepcji Zachodu i Wschodu	34
Specyfika komparatystyki protestanckiej i prawosławnej	38
Religijno-polityczny aspekt komparatystycznej debaty „nestoriańskiej”	41
Kognitywna analiza katolickiej percepcji buddyzmu tybetańskiego	45
Rozdział 2. Porównawcze studium percepcji: Thomas Wallace Knox i Ludwik Żychliński	53
Knox i Żychliński: zawiłości losów amerykańskiego protestanta i polskiego katolika	53
Protestancka perspektywa Knoxa	56
Katolicka perspektywa Żychlińskiego	69
Wpływy kulturowe oraz osobowościowe na percepcję	83
Rozdział 3. Czynniki polityczne percepcji buddyzmu tybetańskiego	89
Współzawodnictwo mocarstw kolonialnych w Azji	89
Polityczne uwarunkowania poznawania i interpretowania buddyzmu tybetańskiego	92

Część II

Główne nurty katolickiej percepcji buddyzmu tybetańskiego

Rozdział 4. Percepcja i badania katolickich obserwatorów	103
Przeszłość i współczesność: publicystyka katolicka i stan badań	103
Współczesne polskie badania katolickie	111
Psychologiczne i psychoterapeutyczne fascynacje buddyzmem: krytyka katolicka	117
Wprowadzenie w problematykę katolickiej percepcji buddyzmu	120

Rozdział 5. Misjonarze katolicy w krajach buddyzmu tybetańskiego	129
Droga z Europy do Chin przez Syberię: pierwsze kontakty jezuitów z buddyzmem i Zabajkalem	129
Pierwsi misjonarze katolicy w Tybecie i ich percepcja buddyzmu tybetańskiego	140
Pierwsza polska publikacja o buddyzmie tybetańskim: Fryderyk Szembek	143
Ippoliti Desideri: pierwsze symptomy dysonansu kognitywnego	149
Polityczno-religijna sytuacja w Tybecie	149
Charakterystyka relacji Desideriego	150
Percepcja i rozumienie buddyzmu tybetańskiego	152
Krytyka hipotezy wpływów chrześcijańskich na buddyzm tybetański	155
Duchowieństwo buddyjskie i katolickie	158
Deizm czy ateizm buddyzmu tybetańskiego	159
Percepcja religijnej sztuki tybetańskiej	162
Komparatystyka, konfuzja i problem dysonansu kognitywnego	163
Podobieństwa jako obietnica sukcesu? Dziewiętnastowieczna relacja z Tybetu Évariste'a Régisa Huca	165
Misje azjatyckie w dobie transformacji imperialnych	165
Autorzy dziewiętnastowiecznego bestselleru o buddyzmie tybetańskim	167
Porównania katolicyzmu i lamaizmu: dyfuzja kulturowa i heurystyka dostępności	169
Różnice teologiczne: eliminacja dysonansu kognitywnego	173
Zwyczaje i rytuały buddyzmu tybetańskiego: wizja szatańskiej interwencji	174
Feudalny charakter społeczeństw buddyjskich	178
Medycyna tybetańska	179
Europocentryczne czy egocentryczne rozumienie świata i religii?	181
Kwestie semantyczne	182
 Rozdział 6. Zabajkalski buddyzm w percepcji katolickiej	 185
Misja jezuicka na Syberii Wschodniej 1812–1820	185
Katolicy na Syberii Wschodniej: odmienności percepcyjne	190
Protestancka i katolicka percepcja świąt i ceremonii buddyjskich	195
Józef Kowalewski: „Ja w Azji prawdziwy Azjata”	199
Percepcja Kowalewskiego w kontekście percepcji Europejczyków na Zabajkalu	211
Porównania buddyzmu i chrześcijaństwa u Kowalewskiego	215
Józef Kobyłecki: buddyzm w percepcji oficera i turysty	217
Julian Glaubicz Sabiński: nauczyciel dzieci irkuckiej elity	222
 Rozdział 7. Percepcja zesłańców politycznych	 227
Charakterystyka percepcji środowiska zesłańczego	227
Nauki ścisłe a zainteresowania religijne: Feliks Zienkowicz	234
Księża-zesłańcy i zabajkalski buddyzm tybetański	236
Księża z Tunki: percepcja Buriatów i buddyzmu	239
 Rozdział 8. Agatona Gillera percepcja buddyzmu na Zabajkalu i w Mongolii	 245
Agatona Gillera buddyjskie fascynacje	245
Buddyzm i polityka	248
Samokształcenie: lektury buddologiczne	248
Niedocenione zasługi buddologiczne Agatona Gillera	252

Rozdział 9. Buddyzm tybetański w percepcji badaczy i podróżników w Mongolii i na Zabajkalu	254
Jeremiah Curtin: perspektywa amerykańskiego katolika	254
Victor Meignan: francuski <i>travelogue</i> i Jebtsundamba Khutukhtu	258
Rozdział 10. Percepcja lekarzy-naukowców: Benedykt Dybowski i Julian Talko-Hryniewicz	265
Specyfika narracji lekarzy-naukowców	265
Percepcja podobieństwa obrzędów katolickich i buddyjskich	267
Percepcja kultury religijnej i zwyczajów	268
Medycyna: naukowe koncepcje zachodnie i tradycje tybetańskie	270
Czynnik religijno-polityczny w percepcji Dybowskiego	273
Buddyzm tybetański w zainteresowaniach badawczych Talko-Hryniewicza	276
Religioznawcza perspektywa ewolucyjna: animizm, szamanizm, buddyzm- -lamaizm, chrześcijaństwo	279
Czynnik religijno-polityczny w percepcji Talko-Hryniewicza	283
Percepcja podobieństw między katolicyzmem i lamaizmem	287
Rozdział 11. Percepcja buddyzmu końca ery carskiej Rosji: Przeclaw Smolik, Antoni Ossendowski i Wacław Sieroszewski	290
Przeclaw Smolik: lekarz i badacz na Zabajkalu	290
Źródła informacji: literatura przedmiotu	293
Bandido-khambo-lamowie w relacji Smolika	295
Buddyzm czy lamaizm? Prawosławie i buddyzm tybetański	298
Buddyzm i katolicyzm	300
Medycyna tybetańska i zachodnia w percepcji Smolika	301
Ferdynand Antoni Ossendowski: wielki mistyfikikator	304
Kolonialny orientalizm w percepcji Ossendowskiego	307
Percepcja i prezentacja wyznawców buddyzmu	309
Percepcja lamaizmu i katolicyzmu	311
Tradycyjna medycyna tybetańska u Ossendowskiego	313
Wacław Sieroszewski: egzotyczny lamaizm	313
Zakończenie	320
Summary of the volume 2	324
Bibliografia	327
Materiały źródłowe	336
Opracowania	346
Źródła internetowe	346
Glossarium	347
Indeks	349
Indeks osobowy	349
Indeks przedmiotowy	355